

ZAJEDNIČKO PISMO

MI, dole potpisane organizacije:

1. Centar za politike emancipacije, Srbija
2. Institut za socijalnu politiku 'Musine Kokalari', Kosovo
3. Institut za kritiku i društvenu emancipaciju, Albanija
4. Centar za ženska prava, Crna Gora
5. Front slobode, Bosna i Hercegovina
6. Otvorena porta, Severna Makedonija
7. Centar za dostojanstven rad, Srbija
8. Kosovska inicijativa za stabilnost, Kosovo
9. Centar rodna alijansa za razvoj, Albanija
10. Udruženje zaštite na radu, Crna Gora
11. Crvena – Udruženje za kulturu i umjetnost, Bosna i Hercegovina
12. Roza – Udruženje za radna prava žena, Srbija
13. Centar za politike i zagovaranje, Kosovo
14. Investicija u društveni razvoj, Albanija
15. Savez za djecu i mlade – Kuća, Crna Gora
16. Zora – Udruženje za socijalni, kulturni i kreativni razvoj, Bosna i Hercegovina
17. A11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava, Srbija
18. Lens, Kosovo
19. Centar za radna prava, Albanija
20. Zajedno za život, Albanija

Potvrđujući našu punu podršku snažnijoj regionalnoj saradnji i punoj integraciji naših zemalja i naroda;

Imajući u vidu da je sloboda naroda da komuniciraju i povezuju se nužan preduslov razvoja i blagostanja;

Naglašavajući značaj mira i prosperiteta za naš region;

Ističući urgentnost da naš region postane deo Evropske Unije;

Razumevajući principe i vrednosti na kojima je EU izgrađena kao vodeće principe naših društava;

Pridržavajući se principa slobode, jednakosti, prosperiteta i solidarnosti među našim društvima i građanima i građankama;

Insistirajući na tome da naši napori i energija treba da budu usmereni ka izgradnji bolje budućnosti;

Ukazujući na značaj funkcionalnih demokratskih društava zasnovanih na vladavini prava, jednakom tretmanu svih i socijalnoj pravdi;

Snažno zahtevamo od naših vlada, regionalnih tela i nadležnih EU institucija da uključe radnička i socijalna prava u okvir dalje ekonomske integracije, posebno u okvir Zajedničkog regionalnog tržišta (ZRT) zemalja Zapadnog Balkana. Kao zabrinuti građani i građanke i zagovornici ljudskih prava i socijalne pravde, verujemo da je uključivanje ovih ključnih aspekata u okvir ZRT, ne samo moralni imperativ, već i ključna osnova za izgradnju dugoročnog prosperiteta i stabilnosti u regionu.

Konkretno tražimo od naših vlada da:

- Uspostave radnu grupu ili komitet posvećen integraciji radničkih i socijalnih prava u okviru ZRT.
- Sarađuju sa relevantnim akterima, uključujući i sindikate, organizacije civilnog društva, kao i stručnjake u domenu radnog prava i socijalnih politika, kako bi razvili sveobuhvatne mere i strategije na ovom planu.
- Osiguraju da zemlje Zapadnog Balkana usklade svoju legislativu sa međunarodnim standardima kada su u pitanju radnička i socijalna prava, poput onih koje definiše Evropska socijalna povelja, Međunarodna organizacija rada (MOR) i Ujedinjene nacije.
- Redovno prate i ocenjuju progres naših zemalja u sprovođenju ovih prava i obezbeđuju podršku tamo gde je ona potrebna.

Radnička prava su osnovna ljudska prava koja treba podržati i zaštititi u svim državama koje se uključuju u Zajedničko regionalno tržišta Zapadnog Balkana. Uključujući radnička prava u ovaj okvir, na osnovama međunarodnih standarda dostojanstvenog rada, možemo osigurati poštene i pravedne uslove rada za sve pojedince i pojedinke, bez obzira na njihov radni status. Ovo, između ostalog, uključuje pravo na bezbedno i zdravo radno okruženje, platu za život, jednake mogućnosti i slobodu organizovanja i kolektivnog pregovaranja. Obezbeđivanje ovih prava neće samo koristiti radnicima i radnicama, već će doprineti i ekonomskom rastu, socijalnoj koheziji i opštem blagostanju građana i građanki u našem regionu.

Socijalna prava obuhvataju širok spektar suštinskih prava, uključujući i pristup zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, stanovanju i socijalnoj sigurnosti. Priznavanjem i davanjem prioriteta

socijalnim pravima možemo se pozabaviti gorućim pitanjima siromaštva, nejednakosti, socijalne isključenosti i odlaska ljudi iz našeg regiona. To će zauzvrat podsticati društvenu koheziju i pomoći u izgradnji mostova između naših građana i građanki. Uključivanje socijalnih prava u ovaj okvir će takođe doprineti razvoju inkluzivnijeg i pravednijeg društva, podstičući stabilnost i napredak za sve. Tim bismo zaustavili i takmičenje u snižavanju cene rada između naših zemalja kojem svedočimo, što dovodi do alarmantne činjenice da su u nekim radno intenzivnim sektorima u regionu plate niže nego u mnogo siromašnijim delovima sveta, izraženo u kupovnoj moći radnika i radnica. Oznaka „Made in Europe“ ne bi trebalo da služi za prikrivanje nepravednih uslova rada kojima svedočimo u svim našim društvima.

Preduzimajući navedene korake, možemo pokazati posvećenost dobrobiti i dostojanstvu naših građana i građanki i dati pozitivan primer odgovornosti. Iskreno se nadamo da će Zajedničko regionalno tržište iskoristiti ovu priliku da u svom okviru da prioritet radničkim i socijalnim pravima, stvarajući tako pravedniju i prosperitetniju budućnost za sve.

10. oktobar 2023. godine